

Olje- og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep.

0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
041 1944 - 185	
DATO - 2 MARS 2005	
AN	EKSP.
521	

Dato: 01.03.2005
Vår ref.: NANEGI
04/04540007
Arkivkode:
Deres ref:

MELDING OM VEDTAK

Formannskapet den 01.03.2005, saksnr 0015/05.

MELDING OM POLITISK VEDTAK - HØRINGSSVAR NOU 2004:26 HJEMFALL

De underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

VEDTAK:

1. Lillehammer kommune sender følgende høringsvar:

Lillehammer formannskap har behandlet NOU 2004:26 Hjemfall i møte 1. mars og vil knytte følgende merknader til saken:

Generelt

Hjemfallsutvalgets innstilling har en juridisk innfallsvinkel til problemstillingen, som i liten grad åpner for drøfting av de mest sentrale spørsmålene som knytter seg til vannkraftressursene våre, nemlig hvem som skal eie og forvalte dem, og hvem merinntektene (grunnrenten) skal komme til gode. Det er en lang tradisjon for forholdsvis tverrpolitisk enighet om at vannkraften som hovedregel skal være eiet av det offentlige, og at grunnrentene skal komme fellesskapet til gode. Mandatet til hjemfallsutvalget gjør at man i liten grad har sett på konsekvensene av de forslagene som er lagt fram i forhold til eierskap og fordelingen av de økonomiske verdiene. OED bør ikke legge frem, og Stortinget ikke behandle, et lovforslag basert på denne innstillingen før slike konsekvensutredninger foreligger.

Forholdet til EØS-avtalen

Utvalget er fra flere hold blitt kritisert for ensidig å ha basert seg på én rådgiver i spørsmålet om forholdet mellom hjemfallsrett og EØS-avtalen. KS, hvis medlem i utvalget tilhørte mindretallet, har fått utarbeidet en alternativ rapport som er uenig med utvalget på flere områder, blant annet når det gjelder om transaksjonsmodellen er forenlig med EU/EØS-retten. Også andre juridiske eksperter har uttalt seg svært kritisk til flertallets tolking av avtalen. Det er også blitt etterlyst en bedre dialog med ESA, i forhold til å få til en løsning som er tilfredsstillende for begge parter, og som er bærekraftig i forhold til en EU/EØS-rett i stadig utvikling. OED bør ikke legge frem, og Stortinget ikke behandle, et lovforslag basert på denne innstillingen før en slik dialog er gjennomført, og forholdet til EØS-avtalen er bedre utredet.

RÅDMANNSKONTORET

Besøksadresse: Storgata 51
POSTADRESSE: Serviceboks, 2626 Lillehammer

Telefon: 61 05 05 00
Telefax: 61 05 05 21

Bankgiro: 6188 05 44100
Postgiro: 0802 545 5704

Konsekvenser for kommunene

Konsekvensene for kommunene er først og fremst økonomiske, og knyttet til at de kommuner som har eierinteresser i (offentlige) kraftverk og som både mister sine tidsbegrensede konsesjoner, og må avstå to tredeler av verdiene ved konsesjonstidens utløp. Ordningen med at en tredel av den hjemfalte verdien skal tilfalle verts-kommunen eller -regionen er imidlertid foreslått videreført (med noen modifikasjoner) og gjelder alt hjemfall. Med utgangspunkt i at kommunesektorens eier omtrent 40 % av ressursene (som i dag) vil det være snakk om en svært begrenset verdioverføring til staten sett under ett. Utslaget for den enkelte kommune/region kan imidlertid bli helt annerledes, og de få beregningene som utvalget har gjort viser at nettopp omfordelingen kommunene og regionene i mellom blir en betydelig utfordring.

En likestilling mellom private og offentlige eiere fra lovgivningstidspunktet (flertallets forslag) vil gi en rekke kommuner et incitament til å selge sine eierandeler. Mindretallets forslag, transaksjonsmodellen, som gjør at en offentlig eier først mister sin tidsbegrensede konsesjon ved salg o.l. vil gjøre det mer attraktivt for kommunene å sitte med sine eierandeler, men kan åpne for andre ikke-optimale tilpasninger, blant annet når det gjelder effektivitet, utvikling m.v. Utvalgets mindretall skriver i en særmerknad at den foreliggende NOU mangler en tilstrekkelig omtale av konsekvensene for kommunesektoren av forslaget. Lillehammer kommune støtter dette utsagnet.

Konsekvenser for nasjonale interesser

At hjemfallet utvides til også å omfatte offentlige eiere har først og fremst en nasjonal betydning i den grad det fører til at offentlige eiere velger å selge til private. Utover dette bør det være av underordnet interesse (sett fra et nasjonalt perspektiv) om kraftressursene eies av staten eller kommunene. Lillehammer kommune vil derfor be om at man også vurderer løsninger med hjemfall til kommuner/fylkeskommuner som en mulig løsning.

De viktigste nasjonale konsekvensene av flertallsforslaget er at samtlige eksisterende private konsesjonærer automatisk får forlenget sin konsesjon med mellom 25-70 år, samtidig som de får rett til å beholde en tredel av verdiene ved hjemfall. Dette representerer en overføring av både verdier og inntekter fra staten (og fellesskapet) til de private eierne.

Et eventuelt økt salg av andeler fra kommunale til private eiere (se ovenfor) har både langsiktige og kortsiktige konsekvenser når det gjelder nasjonale interesser. De langsiktige interessene er som skissert ovenfor, nemlig en permanent omfordeling av inntekter og verdier mellom privat og offentlig sektor. De kortsiktige konsekvensene er i like stor grad knyttet opp mot sikkerhets- og beredskapshensyn, i det man i konsesjonsperioden (fram til ca. 2080) kan komme til å sitte med en betydelig andel av kraftressursene på private hender.

Med hilsen

Nanna Kr Egidius

Nanna Kr Egidius

Fagenhetsleder Strategi og utv